

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tac'sa timbrala a 30 cr. de facare publicare.

Nr. 99.

Brasiovu 2 Ianuaru 21 Decembre

1873.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Invitamu la prenumeratiune pe „Gazeta Transilvaniei“ cu conditiunile din fruntariu.

Avemu urginta necesitate a ne intelni t6ta inteligenti'a in acestu salonu de conversare alu natiunei romane si alu sacreloru ei interesse, apre a ne insira t6te gravaminele facia cu coruptiunile, si neajunsele presentului. S6rtea n6stra in manile n6stre. Ac6sta trebue se o dovedimu in anulu victoriu, prin o interessare exemplaria, spre a ne castiga o base, pentruc6 cu totii pe peti6rele n6stre se ne venamu noi de noi si interessele prosperitatii natiunii n6stre.

Romanii si Sasii.

N'amu uitatu si nu se cade se uitamu, ca decateori sosesc ajunulu unoru prefaceri s6u uneltiri prejudici6se starii politice si materiale a romaniloru din Austro-Ungari'a, antagonii nostri politici canta clasiculu loru indatinatu cu defaimarea si descrierea romaniloru si a starii si conduitei loru, cu cele mai negre colori, esite prin prism'a astutiei si perversitatii seculare, de care si unui „Felmeru istoricu sasu“ ei er6 greata a le scrie. — Tocma avemu la usia o asemenea situatiune. Dusmanii atatu ai numelui catu, — catu si ai prosperitatii romanului incepura 6r' a se lungi. Din man'a loru esi in nr. 2962 din „N. Fr. Presse“ din 21 Nov. a. c. o corespondintia din Pest'a (a buna s6ma a unui deputatu sasu) care degrada in modulu celu mai de diositoriu pe romanii din fundulu regiu. Din partea romana s'a tramisu respuusu, inse „Pressa“ i a denegatu hospitalitatea. Acumu in „Reforma“ maghiara din Pest'a nr. 353, 24 Dec. a. c. esi respectiv'a aparare sub titulu de susu, care e reala madua a adevेरului si ne aflamu prea motivati a da primulu locu acestui respuusu:

Sibiiu in Decembre

In nrulu 2962 din 21 Nov. „N. Fr. Presse“ (diurnalulu egemonistiloru din cislaitani'a) intr'o coresp. din Pest'a in f6i'a de dimineatia in contra locuitoriloru romani in genere si in specie a celoru din fundulu reg. — pe nedreptu numitu pamentu sasescu — pe langa o scandal6sa intortocare de fapte si falsificarea cea mai cutediat6rie a istoriei, se cuprindu astufeliu de incriminari si calumnii, in catu in interesulu adevेरului nu le potemu lasa fora respuusu; si ne tienemu de cea mai sacra oblegaminte a decula acestea incriminari nefundate. Amu recursu la „generositatea redactiunei l. „N. fr. Pr.“ roganduo a ne da locu de aparare in col6nele, unde furamu atacati. Inse indesiertu, ca-ce sub pretextulu, ca refruntarile n6stre (dovedite cu documente officiali) suntu de cuprinsu necalificatu si intention6sa a duce in retacire opiniunea publica, ni se deneg6 cererea. De aci r6ga pe redactiunea „Reformei“, c6 se prim6sca ac6sta refruntare in col6nele diurnalului seu, dupa ce „Pressa“, alu carei corespondinte elu va fi avutu tendinti'a a insiel6 opiniunea publica le a denegatu ac6sta. De aci urmedia asia:

„Inainte de t6te respingemu cu indignatiune

dela noi scandal6sele prepuse, c6 cumu poporulu romanu alu Ardealului ar' fi fii mai pucinu fideli patriei si monarchiei si civi mai pucinu gata la sacrificia de catu „sasii“. Istori'a impariale a patriei n6stre a scrisu pre paginile sale, cumca romanii transilvani atatu sub principii de mai nainte catu si sub acum gloriosu dominant'a dinastia si au versatu sangele pentru tronul si patria in resbele nenumarate, cu t6te ca pentru acesta fidelitate si resemnatiune de regula s'au premiatu altii, pentru cari si au versatu sangele, si preste acesta s'au folositu acestu sacrificiu numai, c6 se 'i apase politicesce si din punctulu de vedere alu culturai. E adeveru, ca romanii nu se potu fali cu o cultura atatu de inaintata (c6 sasii) pentruca tocma midiol6cele, ce ducu la ac6sta cultura, de comunu li se subtragea si denega de ei. Nici ca e asia demultu acelu trecut, candu maiestrului sasu nu i era liertatu a primi invetiacei de romanu, numai pentru c6 nu cumuva se 6sa, pentru t6ta lumea, vre unu profesionistu romanu, si candu P. O. universitate a natiunei sasesci in 1793 a amblatu la pragurile imperatului Iosifu II, cu rogare, de principiu totu atatu de liberalu, c6 convicitatea intr'odusa se se curme si orice locuitori ne sasi se se eschida dela indreptatirea de a -si castiga ori ce feliu de proprietate.

D6ca corespondint6s' resp. din Pest'a se incumeta a afirma, ca in fundulu regiu n'au fostu de catu numai romani servitori si caratori de apa, ilu indrumamu simpleminte la privilegiulu Audrianu din 1224 si la documentulu regelui Ladislau din 1453, pre care si insisi sasii le producu c6 titulu de dreptu, si care marturisesce, ca incorporarea dominiului Talmaciului din comitatulu Alba Superi6re in teritoriulu celoru 7 judecie se facu in acelu scopu „c6 marginele tieriei de langa strimtur'a Turnului rosu se se p6ta mai securu apara prin romanii locuitori in tienuturile confinari6.“

Testulu documentulu mai dice, ca t6te urbile si locurile ingremiate se se bucure de t6te acele drepturi si privilegia, de cari s'au bucuratu si le au exercitatu din timpurile vechi pana acum urbile, satele si maieristele pe teritoriulu VII. judecie („et praefata castra, turris, villa“) Indrumamu mai incolo pre domnulu corespondente la notitia ace'a f6rte nimerita, cumca pre pamentulu sasescu s6u mai bene, in fundulu regiu, nece odata n'a esistatu urbariu, din care logic'a consecintia e, ca aceia n'au pututu fi iobagi, deci nece iobagi romani, si asia locuitorii de limba romana ai fundulu regiu dupa dreptu si lege tocma asia au trebuitu se fia cetatiani liberi, c6 si sasii. Cumca 6re consideratu s'au intru adeveru asia, si cu deosebire, unde e verb'a de dare de bani si de sange, ac6sta se ilustr6za intre altele de cea impregiurare, ca sum'a de 100.000 fl. a trebuitu se se adune pre calea inscrierei spre a se inarend6 dominiulu Fagarasiului pre 99 de ani dela regin'a Maria Teresia, si t6ta sum'a s'a esecutatu (incasatu) atatu dela palaturile sasesci, catu si dela cea mai din urma coliba romanescă, si asia — considerandu ca inca de atunci locuiea in fundulu regiu cu multu mai multi romani decatu sasi — castigarea dominiului nationalu Fagarasianu se p6te multinmi in cea mai mare parte ajutorarei romaniloru. D6ca n'ar fi asia, atunci punctulu 10 din ordinatiunea aulica din anulu 1791 sub Nr. 5803, prin care din Partea imperatului Josifu II., care de securu a fostu

de sentiente nemtiesci si n'a avutu intentiunea de a apasa cultur'a germana, li se restitui (sasiloru) bunulu asia numitu sasescu nationale, care fusese incameratu din caus'a „nefidelei administratiuni“, si modulu de administrare alu venitulu acestui fondu s'a determinatu cu strictetia, acea ordinatiune numai si numai de dragulu romaniloru, de securu neprotegiati de principe, n'ar contien6 aceea decisiune categorica, ca „partea restante dupa platierea speselor pentru administrarea veniteloru si dupa depurarea inprumuteloru cercuali se se foloscesca spre redicarea si repararea besereceloru si a sc6leloru atatu in comune sasesci **catu si romanesce** etc.“ („ut proventus ad erigendas vel restaurandas scholas etc.“)

Si unde faptele vorbescu atatu de tare, acolo ei incusa pre romanii fundulu regiu, ca 6stia ar' fi avutu de cugetu a rapi bunulu sasescu (d6r' in adeveru cine l'a rapitu? Nota R.) Pentru ce? — Pentru ca sasii, folosinduse cu intetire de turburările din anulu 1850, precandu deregatoriile sub starea de asediu nu cunoscea natur'a acestui bunu, pre care chiaru dupa decisiunea universitatii sasesci nationali d6to 17 Maiu, o numimu proprietate comuna a celoru 11 cercuri istorice din fundulu regin, fora de deosebire de natiune ori confesiune, pentruca sasii in confusiunea din 1850, asia dicundu, catu te intorei intr'unu petioru, prefacura acestu bunu din unulu, ce er6 comunu, intr'unu bunu confesiunale (evang.) si in modulu acestu peccatosu pre lunga scirbarea pe facia a dreptulu se folosira de acestu bunu neconfesionalu singuru numai si eschisivu spre dotarea sc6leloru loru confesionali. Deci d6r', d6ca romanii si ceilalti locuitori nesasi din fundulu regiu staruiescu seriosu, c6 si sc6lele lor se spor6sca, dupa cum pretende stadiulu culturai de astadi si d6ca pentru aceea le arunca in facia poft'a la rapire, e una calumnia, aceea, care se de6chia pe sene insasi, o incusa, care tocma cade pe sasi si neci de catu pe romani din fundulu regiu. De altumentrea, cumca sasii adeseori si cu deosebire cu ocasiunea bataliei francesce la inceputulu secululu alu XIX si-au doveditu in modu laudabilu lealitatea si alipirea-si catra tronulu, ce pre atuncia er6 f6rte periclitatu: e fapta cunoscuta. Asia d. e. in anulu 1806 au pusu natiunea sas6sca 2000 de 6meni pe piti6re spre immultirea politiei civile permanente cu laudabila promptitudine la sacrificiu si cu o cale au instituitu si una ceata insurectionale sub nume de „prima trupa de voluntari sasi“; curendu dupa aceea inse in 1809 alta asemenea a d6u'a 6ra si preste ac6sta si o trupa de calareti, t6te aceste din spesele sale. (Numai ei dicu ac6st'a. R.)

Cumca inse ac6st'a dare importanta de bani si sange nu o au acoperitu numai sasii singuri, ci in cea mai mare parte romanii din fundulu regiu, se vede destulu de chiaru din urmatoriulu conspectu respectivu:

Materiale necesarie de alimentatiune si de ajutoriu atatu pentru contingentulu manentu de politia radicata in 1806, catu si pentru trup'a voluntariiloru sasi s'a culesu in natura si in bani cu parti egali dela t6te jurisdictiunile; si la scaunulu Mercuriei s'au inolatu:

a) la politia civile permanente 61 romani si 10 sasi.

b) la prim'a trupa sas6sca 98 romani si 29

sasi. — Si, ca romanii din fundulu regiu, numiti de dlu corespondinte din Pest'a servitori si portatori de apa, la a doua trupa sesesca de voluntari au reprezentatu ei cele mai mari procente, se vede din unu circulariu alu comesului sasescu de atunci br. Bruckenthal, adresatu jurisdictiuniloru, (1809 Maiu 14 Nr. 550), in care cu deosebire se pune accentu pe impregiurarea: ca „**de ora ce sasii pretutindinea arata pucina aplecare catra ea (arma) si prelinge aceea se totu rarescu la numeru**: voluntarii se se inroleze **din mass'a romaniloru**, ca-ce ei si asia se primescu sub flumur'a (cu numele R.) sasescu.“

(Va urma).

In afara 3 evenimente insufila seriozitate:

Unulu e, ca Thiers in cuventarea s'a inaintea comisiunei de 30 despre resbelulu din 1870 a disu: „In Vien'a pe contele Beust si Andrassy iam asecuratu, cumca ar' fi disu dlui de Gramont ambasad. din Vien'a de repetite ori, ca in casu ce Franci'a s'ar' incurca in belu cu Prusi'a, Austro-Ungari'a nu póte lua parte la acelasi. Ducele de Gramont inse acuse pe Thiers ca e uitucu, ca-ce Austro-Ungari'a tocma a promis determinatu, ca ea Austro-Ungari'a considera caus'a Franciei de a sa si va contribui la rezultatele armelor ei. Acésta se nega din partea Austriaca, ducele de Gramont inse publica o noua scrisoria reaffirmandu, ca cabinetulu Austriacu a apromisu ajutoriu Franciei in 1870. Beust si Andrassy venira deci deodata in Vien'a, cá se se intieléga, cum se scape de macul'a perfidiei, ce li se atribue.

Alu doile e, ca Bismark se lasa de presidiulu ministeriului Prusianu, remanendu cá cancellariu imperiului germanu si min. de externe prusianu; ér' ministeriulu prusacu, cei urma, e leitu reactionariu, min. Roon, ceea ce va trage molipsirea si in Austro-Ungari'a, unde tóte impregiurările se conjura la o stramutare federalistica, pentru care in Vien'a se si afla impartite rolurile.

A 4, ca incriminarea Prusiei de in partea papei Brusia o privesce cá una manusia aruncata la eterna dusmania, si Sperr. Z. dice, ca e provocare la resbelu. Finea anului se pareca -si a lasatu program'a noueloru ostilitati pentru anulu viitoriu.

Respunsu la articulu „afaceri scolastice“.

(Urmare.)

Ad d) Cine a cititu in „Gaz. Trn.“ nr. 58 din anulu trecut reportulu d. Papiu „directoriu si invetiatoriu primariu“, despre examenulu seu de véra din acelu anu, reportu, ce incepe cu unu moto despre „forti'a bruta si intieleginti'a desvoltata“, care vorbesce apoi de aspiratiunea trabantata de zelu, de „instructiunea moderna bine sistemisata si tiptilu pipanta“, de „epoc'a, ce formeza esamenele sale in analele istoriculu scolastecu“, de disparerea „spiritulu germanisatoriu din centrulu fostiloru granitari“, pre cari i numesce „frati“, de „entusiasmulu scolariloru pentru solenitatea examenulu cá semnu invederatu alu triumfulu“, de „faciele loru cele palide, dér' suridiente“, de „orisoutele illuminatu in diu'a de esamenu“, etc. etc. care articlu in hia dicundu, ca „d. prota Rusu, care in diu'a de esamenu absentu din cause nedelaturavere, a dóu'a di, la impartirea premiiloru, cu cunoscuta-i datina multumescce corpulu didacticu de succesele instructiunei si ca in cele 4 clase cu 3 despartiamente si 4 invetiatori au fostu la esamenu cu totulu 40 de scolari“, dicu, cine a cititu acestu articlu a lui Papiu, la care se potriviea singuru numai moto: „Sus maciua, diosu nemica“, acel'a va intielege doterea, ce o semte, ca-ci cu parad'a de esamenu a pierdu in anulu acésta si materi'a pentru unu nou articlu de asemene calibru. Iuse n'am ce-i face, parad'a nu se siede la unu esamenu reu, ci numai la unulu esecientu, ba pedagogu moderni eru delaturarea cu toulu a esameneiloru de parada. Asia e, die Papiu, ca suutu prostu pedagogu modernu?

A cincea teoria: „Nu este metodu, care se se póta dice „par esecientu“ metodu de educatiune“. Io asia scream, ca exista numai unu modu adeveratu de educatiune, adeca acela, care se be-éza pre legile firescet, dupa cari se desvolta obiectulu educatiunei. Exista inse multe maniere: deca iuse d. Papiu inca n'a ajunsu pana acolo, cá se scie de-

stinge intre metodu si maniere, nu potu stá aici de vorba cu elu.

A sies'a teoria: „Vrendu a cultiva copii nostri, se ne ocupamu seriosu cu esenti'a culturai, nu de formalitati seci“, scurtu si respicatu: scientia nu metodu. Vulpea si struguri, seau vulpea, carea pidiendu-si cód'a intr'unu fieru, se incerca a demustrá suratelor sale, ca nu mai e modernu a porta códa. Diferinti'a e numai, ca dlu Papiu n'a pierdu nemicu, n'a potutu pierde. Ar' insemná a duce apa in Dunare, vrendu a mai demustrá astadi necesitatea cunoscienteloru metodice pentru invetiatoriulu scólei poporale. Me voiu provocá numai la „Admiralulu“ pedagogiloru moderni Diesterweg, carele dise: „Tari'a invetiatoriulu este metodu!“ si apoi la — decadinti'a scólei din Orlatu. —

Éca barbatulu de scóla Papiu in teoria si praxa. Inse „suntu dóue mari cuvente“, ce porta ele in gura, „scóla si beserica“. Se vedemu dintr'atata, ce platesce si besericanulu Papiu.

Judecandu dupa foculu, cu care vorbesce elu despre beserica, omulu de omenia ar' crede, ca pietatea i nu are mesura. Afle inse onoratii cetitori, ca decandu Papiu e invetiatoriu in Orlatu, copii de scóla n'au fostu deobligati, séu mai bine au fostu eliberati formalu dela cercetearea besericei. Audi lume crescina, audi Blasiule: scolarii unei scóle poporale dispensati de a cerceta beserica, dispensati de unu teologu absolutu cu eminentia, si sub guvernamentulu scolastecu confesionale! Si pentru ce? Sub pretestu, ca „granitarii nu dederu corulu locu cuvenitu in s. beserica“, in fakta inse pentru ca nu-i placea a merge la „sant'a nóstra beserica“; altcumu ar' fi aflu elu unu modu de scapare, de nu altumintrea, incai tienendu officiuu divinuu pentru scolari in scóla. Spre dovéda voiu reproduce aici unu protocolu, luat in 6 Oct. a. c. (me rogu a se insemna bine datulu de 6 Oct.), care protocolu va esplicá totu deodata si motivulu pentru publicarea articulu „afaceri scolastice“. Observu anume, ca scóla din Orlatu nu e cercetata nici de unu scolaru din comune straine, ci numai din Orlatu. Protocolulu suna:

„Protocolu, din 6 Octom. 1872, susceptu in siedinti'a eforiei scolarie din Orlatu, sub presidiulu Illustritatei Sale Domnului br. Davidu Ursu de Margine, presiedinte alu comitetulu administratoriu, fiendu presenti membrii eforiei: Ioanu Ghisioiu, Simeonu Soloiu, Michaila Stoitia, Ioanu Popu, Ioanu Bumba, Siofronu Bradu, Ieremia Banciu, Simeonu Stoitia, Ioanu Sierbu Ghisioiu, Ioanu Moga si Petru Beu.

1. Dlu presiedinte aduce la cunoscenti'a eforiei, ca dupa esperintiele facute, scóla granitariésca din Orlatu nu numai ca nu prosperéza, ci inca dá totu mai multu indereptu. Scopulu principalu alu acestei siedintie este a constatá caus'a acestui reu, si a ne sfatui despre modulu delaturarei sale. Spre acestu scopu anuncia unele intrebari speciale, la cari membrii voru avé se respundia dupa scientia si cunoscenti'a loru cea mai buna.

Intrebarile suntu:

a) Ce póte fi caus'a, ca scóla din Orlatu se frequentéza de scolari mai reu de catu ori care scóla granitariésca din fostulu regimentu?

ad a) Caus'a jace parte in seraci'a cea mare a multoru parinti, cari nu-si potu imbraca si tiené copii la scóla, parte in impregiurarea, ca — precum dicu multi parenti — nu se vede neci unu folosu din amblarea la scóla. Neci unu scolaru nu scie ceti in o carte besericésca, fórté multi nu sciu nici rogatiunile, ba s'au vedintu scolari facundu-si cruce cu stang'a. Cantarile besericesci nu se invetia, cá mai inainte, si unu ivetiatoriu s'a espi-matu, ca ei (invetiatori) nu suntu platiti, cá se caute, ci cá se invetie pre scolari in scóla. Apoi insisi invetiatorii neglegu adese orele loru scolastice.

b) A venitu la cunoscenti'a comitetulu, ca in domineci si serbatori copii nu se conduc de invetiatorii loru la b-serica, si asia neci nu cerca beserica; adeverata e scirea acésta ne mai pomenita, si deca dá — ce póte fi caus'a?

ad b) De-oraca, ca lucrulu e asia: scolarii nu mergu neci o data la beserica. Caus'a e, ca nu le-a póuncitu nime, si ca insisi invetiatorii loru mergu fórté arare ori la beserica, si atunci anca numai tardiu catra esire. Insusi d. Papiu, de candu s'a casatoritu, s'a c'amu catolicu dupa mulere, si nu a fostu dóra de trei ori la beserica nóstra.

c) Vine inainte, ca scolarii nu se provedu cu cartile de lipsa, desi comitetulu a tramisu eforiei

in tómn'a trecuta carti in pretiu de 66 fl. 85³/₁₁ cr. spre vendiare, si inca nu a primitu nici unu cruceriu, cumu stá lucrulu acésta?

ad c) Membrii presenti ai eforiei nu sciu nemica de cartile acestea. Déca le-ar' fi aretatu cineva lips'a acésta, cartile s'ar' fi cumperatu din cas'a comunala, cumu s'a facutu totu deauna si mai pre urma in anula 1870. Inse si in anulu acésta au cerutu multi copii dela parintii loru bani, cá se -si cumpere carti, si au si capetatu; cá s'a facutu cu banii acestia, nu scimu.

d) Se citéza inaintea eforiei invetiatorii dela scóla centrale spre a fi ascultati in afacerile acestea.

ad d) Se constatéza, ca invetiatoriulu diriginte Papiu si celu secundariu Moldovanu s'au dusu de multe dile de a casa, fora cá se -si fi luat concediu dela eforia.

e) Facia cu acésta stare de lucruri se provóca efori'a a -si da parerea despre modulu, cum crede dens'a ca s'ar' peté vindecá mai bine si mai iute reulu, de care patimesce scóla acésta?

ad e) Efori'a dechiaru, ca de orace vin'a la tóte o pórtá mai numai invetiatorii, se se proceda in contra loru cu tóta energi'a in sensulu legei.

Éca si pre besericanulu Papiu. Onoratii cetitori voru intielege acumu articulu „afaceri scolastice“ atatu dupa motivu, catu si dupa limbajulu seu celu desperatu. Orlatiani adeca, vedindu cumu scóla loru sub conducerea cea destramata a lui Papiu dá din di in di totu mai multu indereptu, au inceputu a se insufila contra invetiatoriloru. Papiu prevediendu urmarile, s'a datu elu de catra padure si a inceputu a striga: „gusiata“! Cochetarea cu Blasiulu se esplica de aici de sene. Cumca imputarea facuta comitetulu, ca intr'oducundu „scóla de domineca“ n'ar' fi tienutu contu de „sant'a nóstra mama beserica“ e puru farisaisu, si cumca Papiu a avutu mai pucina cauza a radica imputarea acésta, jace dupa cele susu pre facia. In totu casulu instruirea tineriloru nu pangaresce dominecile si serbatorile mai multu, decatu petrecerea in „Felsenkeller“ seau mergerea cu pusc'a.

(Va urma.)

Teaca in 10 Dec. 1872.

La inceputulu respunsulu urmatoriu la cor. din nr. 92 alu „Gazetei“, d. Vitézu spre informarea publiculu 'descopere, ca d. Theodoru Popp preutu in Faragau, atacatoriulu onórei dsale, i e socru dela 1864, inse dela 1865 e in procesu de divortiu cu fias'a retransa la parinti, de unde deduce, ca a scrisu din picu si dusmania cele ce a scrisu. Apoi urméza, despre cele nationale, care ne intereséza, asia:

„Ce ai dta a confunda si amesteca parastasulu lui Iancu, cu convictulu tractulu, — ca pe dta neci una, neci alta nu te dóre, — ceea ce te dóre e stadiulu celu prea demnu de compatimitu alu fiei dtale, — si dorirea de ati poté resbuna in contra persónei lui Gregoriu Vitézu!

De si cu dorere, — inse ceea ce se tiene de parastasulu arangendu in comun'a Pinticu dupa spiritulu nemoritoriulu Avramu Iancu éca istori'a cea adeverata:

Fiindu eu in 25/9 1872 cu d. judecatoriu Nagy Imreh si cancelistulu seu din Teaca in cas'a d. preutu Alexandru Budnariu in Pinticu la pertractarea unei cause civile, — intre altele au venitulu la discursu reposarea eroului Avramu Iancu, — cu care ocaziune m'amu rogatu de d. preutu alu Pinticulu, cá se alba bonitate a face unu parastasu pentru spiritulu nemoritoriulu erou, — candu dsa mie inaintea mai insusu st. doi dni martori ni a si promis, ca dupa culesulu cucuruzulu ilu va si celebra, — facundumi cunoscuta diu'a, candu se va pote celebra. — Astufeliu pe basea acestei promissiui amu aflu de bine a anuncia in coresp. mea din 19/10 1872 in „Gazeta“ nr. 80, tuenera, respective celebrarea parastasulu. — Mai tardiu intru adeveru duu preoti, avendu sinodu tractualu in comun'a Socolu au vorbitu de parastasulu publicatu in „Gazeta“, candu dnulu socruulu meu au facutu atentu pe dlu Alex. Budnariu preotu in Pinticu cá se nulu face, — care cá unu ginere si adictu alu prot. Chetianu s'a dechiaratu,

ca densulu nu lu va face, — ci va incuie bese-ric'a!!! —

Eara parastasulu s'a decisu a se tiené in comun'a Faragau luni in 25 Noem. 1872, — la care si eu fuseiu invitat prin d. preotu alu Ocintiei, — facundumise cunoscutu, ca dlu preotu Theodoru Popu s'a obligatu a contiona etc. etc. — si la care ne pregateamu cu totii a ne presenta!

Inse durere! domineca sér'a in 24/11 1872 la 6 ore primi aci in origine aclusulu /. Cerculariu protopopescu care suna:

„Multu on. dloru frati preoti!

Subscrisulu grabesce a ve incunoscintia, cum ca serbarea parastasului pe lumea venitóre la Faragau tienenda, — din ceva pricini neasteptate venite a supr'a casei dlui frate parocu de acolo, — nu se va poté celebra, — pana dóra cu altu privilegiu, — acolo, — sau aiurea! — pelanga care suntu cu tóta fratiésca iubire, — Cosma 22/11 st. n. 1872, Gabriele Chetianu m. p.

Poftimu dle mecenate, corespondente, iubitoriu de adeveru, si scumpulu meu socrule! Te ai obligatu a celebra parastasulu fara de a intreba gastele de a casa, — care pentru acea nesocotintia te au flocaitu, si silitu cá se te rogi de prota, prin cerculariu a revoca celebrarea parastasului! — Te provocu cinstite socrule arata, ca esti dnu in casa, si róga tóta lumea si arangiati parastasulu, . . .

Vai Dómne! ca debile si fricósa preotime mai avemu, care pe altii nu lase a face, — ér' densii suntu ori cu totulu fricosi, nepotentiosi ori neapti!

Cu tóte este eu credu si speru dela constanti'a acelu demni preuti din acestu tractu, — cari cu consemnarea intrigilor fabricate in contra mea de dvóstra, scumpulu meu socrule, se tienu de partitulu nationalu, — ca voru serba si celebra acelu parastasu pentru spiritulu nemuritoriului erou Avramu Iancu! —

2. Ce se tiene de convictulu tractului Faragau edificandu in Blasiu, écca adeverulu irrevocabilu, si constatatu! —

Recunosc, ca programulu respectivu pentru edificandu convictu impreuna cu plenipotinti'a a fostu dictatu prin mine si scrisu de dta, scumpulu meu socrule, — prin urmare cumu indresnesci dta a dice „aci avendu Vitéz una plenipotintia faurita dupa stilulu celu misteriosu alu dsale“ etc. etc. — poftimu!!

; recunosc, ca acelu planu resp. programu impreuna cu plenipotinti'a dictata de mine si scrisa de dta dle Theodoru Popu a fostu subscrisa de toti cei presenti, —

; recunosc, ca in conspectele de contriburi s'au subscrisu mai bine cá 2000 fl. v. a. — et quidem inteliginti'a si preutii la mine, — éra poporulu din fiesce care comuna pre la preutii sei respectivi, — inse nice de cumu nu cu emulatiune, precumu bine voiesci a te exprime, fara fiesce care comuna dupa diliginti'a desfasiurata a respectivului preutu cá colectantu, — si collectoru; —

; recunosc, ca in programulu subscrisu a fostu terminulu realisarei acelu convictu pe 1-a Sept. 1864; —

; recunosc, ca una parte din acelea subscriseri benevole din partea celor conscientiosi si constanti s'a solvit la prim'a provocare, — cari apoi pe totu dreptulu la adunările lunari pretindea, cá se platésca si ceialalti, — si in casu de neplatire se fia executati; —

recunosc, ca dupa finirea contribuirilor, prin adunarea generale a aceluasiu s'a constituitu sub presidiulu meu unu comitetu din vr'o 16 persóne inteliginte, — Intre cari ati fostu si dvóstra dle Popu Teodoru, precumu si protopopulu Gabriele Chetianu; —

recunosc si afirmu, — ca in anii 1864, 1865, 1866 si 1867 totu in 3 luni sau adunatu comitetulu, — si in totu anulu una data in 18/8 s'a tienutu adunarea generale, — cu care ocaziune s'au examinatu toti pasii facuti prin mine,

si s'au licuidatu operatulu; luanduse totu deauna protocóle in scrisu, si acelea s'au subscrisu prin toti cei de facia. —

(Va urmă.)

Legea pentru alegerea metropolitiloru si episcopiloru eparhioți, cum si a constituirii santului sinodu alu s. biserice autocefale ortodoxe romane:
(Urmare.)

Sub scrisul nu are aci misiunea nu are chiar plecarea de a se face apologistul legii din 1864. Din contra el se grabesce de a recunósce ca acésta lege de un caracter cu totul timpural, si conceputa si promulgata numai cu midloc de aperare in contra unor eventualitati cari au disparut, trebue reformata, ca acésta reformare este reclamata de Constitutiune este reclamata chiar de consciinta*) nóstra religiósá.

Asa fiind, care este modul de reforma ce este de introdus? Fia-care din noi 'si va respunde, modul cel mai nimerit este acela pe care l'am avut seculi intregi, care a satisfacut tóte cerintele societati nóstre, si in contra caruia nu ar putea protesta cu nici un drept cuvent nici patriarhul nici nimeni in lume; caci acest mod este basat pe ua existenta de cinci seculi si pe recunóscearea continua si saculara a tutulor marelor biserice ortodoxe ale resaritului.

Acest mod este revenirea la alegerea capilor biseicei prin natiune, prin legala sa representatiune, impreuna cu reprezentantii clerului.

Acest mod de alegere s'a adoptat de tóte guvernele cate s'au succedat in Romania de la 1866 in cóce. Pe acésta basa sunt dóra concepute tóte proiectele de legi cate s'au elaborat pene acum si anume: proiectul consiliului de stat din 1866, proiectul prezentat Comerilor de ministrul de culte D. D. Gusti; preiectul presintatu de un alt ministru al cultelor invetatul D. A. Cretescu, si care s'a adoptat si de Senat.

Acest mod de alegere s'a adoptat si de comitetul D-vóstre cu singura esceptiune a onor. D. G. Bratianu, carele a primit proiectul guvernului!

Dupa reportu despre opiniunile in comitetu inchia.

D-lor deputati, aci se incheia lucrările comitetului delegatilor D-vóstre. Apartine acum D-vóstre de a aprecia si a ve rosti. Ce veti hotari va fi legea terei.

Fii ai acelu generatiuni tot atat de devotate patriei cat si religiunii, urmasi ai acelu Adunari obstesci, cari in timpuri mai grele de cat ale nóstre au sustinut autonomia politica a terei si libertatile santei nóstre biserice, D-vóstre nu veti consimti ca tocmai asta-di, cand suveranitatea nóstre din intru este garantata de tóte marile puteri ale Europei, ca tocmai in acest secol de lumina, cand in lumea protestanta marele barbat de Stat al Germaniei rupe cele din urma legaturi ale societati civile cu puterea clericale, cand in insusi lumea catolica emanciparea religiósá este la ordinea dilei, D-vóstre nu veti consimti, o mai repet, ca in Romania, drepturile si trebuintele natiunei s'ale societatei civile sa fie sacrificate ingerintelor straine si aspiratiunilor clericali, pre cari ortodoxii nostri stramosi au avut puterea, intelepciunea si barbatia de a le inlatura din afacerile santei, liberei si autocefalei nóstre biserice! (Aplause prelungite.)

Raportatore, M. Kogalniceanu.

Proiectul votat de Senat e acesta:

(Modificarile introduse de comitetul delegatilor Camerei dedutatorilor se afla intre parentese dupa punctele modificate R.)

CAP. I. Despre alegerea metropolitilor si episcopilor eparhioți.

Art. 1. Colegiul electoral al metropolitilor si episcopilor se compune:

a) Din membri metropolitii si episcopi eparhioți din Romania;

b) De toti archiereii titulari aflati in Romania, romani sau naturalisati romani;

c. De ua delegatiune, jumetate din Senat si jumetate din Camera, trasa la sorti in numer egal cu alegatorii cumpusi la litera a si b;

(Com. c) De ua delegatiune din Senat alésa din senatorii ortodoxi in numer egal cu alegatorii cuprinsi la litera a si b.)

*) Cetesce cu sedile la t, d, s, ca observamu intocma ortografiá „Monitorului“.

d. La cas cand alegatorii de la aliniatele a si b vor fi fara sot, atunci Camera deputatilor va da un alegator mai mult.

(Com. d) De ua delegatiune din Camera alésa din deputatii ortodoxi in acelasi numer.)

Art. 2. Sunt eligibili la demnitatea de metropolitii: Episcopi eparhioți ai terei, éra la aceea de episcopi eparhioți, toti membrii clerului roman, cari dupa santele canóne ale bisericei ortodoxe pot fi alesi.

(Com. Ca nou aliniat la Art. 2. metropolitul primat al Romaniei, metropolitul Moldovei, precum si episcopi eparhioți nu se pot alege de cat dintre archiereii romani, nascuti in Romania, ci nu naturalisati.

Versta eligibililor la scaunul de metropolit si episcopi va fi de 40 ani impliniti.)

Art. 3. Alegerea se va face prin majoritatea voturilor alegatorilor preveduti la Art. 1.

La cas de a nu intruni un candidat majoritatea absoluta a voturilor, sa se voteze de al uoilea si sa se admita cu majoritate relativa si la cas de paritate de voturi sa se traga la sorti.

Art. 4. Mitropolitii, si episcopi dupa ce se aleg, se supun prin ministrul cultelor la intarirea Domnésca si se instalez conform datinelor terei. Ei sunt pe viata.

Art. 5. Colegiul electoral va fi presedut de metropolitul primat, in lipsa sea de metropolitul Moldaviei, éra in lipsa amendorora, de catre cel mai vechiu in hirotonie din episcopi eparhioți.

Art. 6. Scaunele de metropolitii si episcopi remase vacante se vor indeplini prin alegere la cea d'antau convocare a corpurilor legiuitoare, conform cu legea de facia.

Art. 7. Mitropolitii si episcopi eparhioți cari functionéza asta-di in virtutea legii abrogate se considera ca demisionati si tot d'uadata realeși prin legea de facia.

(Com. Art. 7. a cadut la vot, prin urmare remane suprimat.)

Art. 8. Onorariile metropolitilor vor fi de lei 3.083 pe luna, si a episcopilor de lei 1.541 pe luna.

(Com. Art. 8. Onorariile metropolitilor vor fi de lei 3.600 pe luna, si ale episcopilor de 2.000 lei pe luna, fara nici un fel de retinere.)

CAP. II. Despre santul sinod.

Art. 9. Santul sinod al bisericei autocefale ortodoxe romane, fiind membru al santei biserice ecumenice si apostolice a santei biserice a resaritului, al caruia cap este Domnul nóstru Isus Christos pustrézu si va pastra unitatea in privinta dogmelor si a conónelor ecumenice cu biserica din Constantinopole si cu tóte biserecele ortodoxe.

(Com. El va pastra asemenea unitatea administrativa, disciplinara si nationale a bisericei ortodoxe in cuprinsul Statului Roman.)

Art. 10. Santul sinod al bisericei autocefale ortodoxe romane se compune:

a) De amenduoi metropolitii;

b) Din sése episcopi eparhioți si

c) Din toti archiereii titulari aflati in Romania, romani sau naturalisati romani.

In tot casul sinodul nu va putea fi compus de mai pucin numer de catu de sесе-spre-dece membri.

Art. 11. Santul sinod este presedut de metropolitul primat al Ungro-Vlahiei, in lipsa sea de metropolitul Moldovei, éra in lipsa amendorora de cel mai vechiu eparhioț in hirotonie.

Art. 12. Ministrul cultelor va asista la deliberarea santului sinod, avend numai voce consultativa.

(Com. Ca unu alniat. La cas ca ministrul cultelor sa fie de ua alta religiune de cat cea ortodoxa, el va fi inlocuit cu un altul dintre colegii sei ortodoxi.)

Art. 13. Santul sinod al bisericei autocefale ortodoxe romane va statua asupra tutor afacerilor spirituale, disciplinare si judiciare, curat bisericesci, in conformitate cu sf. canóne a santei biserice ortodoxe de resarit.

Art. 14. Santul sinod se va aduna de duce ori pe an, prima-véra si tótna, conform prescriptiunilor canonului 35 al sinodului apostolic.

Art. 15. Santul sinod va defini si va regula atributiunile consistoriilor eparhiale, prin regulamente basate pe canónele santei biserice ortodoxe a resaritului, in conformitate cu legile civili ale terei.

Art. 16. Regulamentele santului sinod vor fi supuse prin ministrul cultelor sanctionarii Domnésce spre a fi executorie, éra decisiunile in materii judiciare religiósé se vor executa d'a dreptul de catre santul sinod.

(Com. Aceste sentinte se vor executa numai pe cat timp pedepsele cuprinse intr'insele vor fi disciplinare si de un ordin curat religios.)

Art. 17. Mitropolitii episcopii eparchiote si archereii titulari pentru abaterile bisericeii, vor fi judecati de catre santul sinod, éra pentru delicta civile si politice se vor judeca de catre inalta curte de justitia si casatie.

Santul sinod nu'i va putea judeca pentru abateri bisericesci, in lipsa-le, de cat dupa ce li se vor face chiamarile prescrite prin canonul 74 apostolic.

CAP. III. Despre eparchii.

Art. 18. In Romania sunt duoi mitropoliti. Mitropolitul Ungro-Vlachiei, care póta si titlul de primat al Romaniei si mitropolitul Moldovei si Sucevei.

(Com. Art. 18. Archiepiscopii eparchiote ai Romaniei port urmatóarele titluri:

Archiepiscop si mitropolit al Ungro-Vlachiei, ecsarc al plaiurilor si primat al Romaniei, cu resedinta in Bucuresti.

Archiepiscop si mitropolit al Moldovei si Sucevei si ecsarc al plaiurilor cu resedinta in Iasi.

Rangul de precadere între densii este al primatului Romaniei.)

Art. 19. De fle-care mitropolia depinde trei episcopii si anume:

De mitropolia Ungro-Valachiei;

Episcopia de Ramnic;

" " Buzeu;

" " Arges.

De mitropolia Moldóvei si Sucevei:

Episcopia de Roman:

" " Husi;

" " Dunareii-de-Jos.

(Com. Art. 19. Episcopii eparchiote in Romania vor avea in erarchia bisericesca titlurile si rangurile urmatóre;

Episcop al Ramnicului si noului Severin cu resedinta in Ramnic:

Epis. al Romanului, cu resedinta in Roman:

" " Buzelui " " Buzeu;

" " Husului " " Husi;

" " Argesului " " Curtea-

de-Arges.

Episcop al Dunarii-de-Jos, cu resedinta in Ismail.

De mitropolia Ungro-Valachia depind;

Episcopia de Ramnic;

" " Buzeu;

" " Arges.

De mitropolia Moldovei si Sucevei depind:

Episcopia de Roman:

" " Husi;

" " Dunarii-de-Jos.)

Art. 20. La cas de trebuinta intinderea eparchiilor se va fixa de catre santul sinod in intelegere cu guvernul.

(Com. Aliniat la Art. 20. Bine intelegendu-se cu aprobarea Corpurilor Legiuítóre.)

Art. 21. Fie-care mitropolit sau episcop, póte publica scrisori pastorale sau enciclice in eparchia sea, privitóre insa numai la religiune si bunurile moravuri, fara sa se atinga nici de cum legile civile si politice.

Art. 22. Fie-care eparchie are un consistoriu permanente, administrarea si judecarea afacerilor clerului curat bisericesc. El trebuie sa fie compus din cel pucin trei membri numiti de episcop dintre preotii eparchiei séle.

Art. 23. Decisiunile consistoriilor nu vor putea fi executorii de cat dupa aprobarea mitropolitilor sau episcopilor eparchiote.

Art. 24. Decisiunile consistoriilor aprobate de catre mitropoliti sau episcopi, pot fi apelate la santul sinod, in casurile anume prevedute de canónele economice, dupa formele si in termenul ce se va hotari de santul sinod printr'un anume regulament.

Art. 25. Protoereii si prostosii se vor numi in functiunile lor si se vor destitui numai de catre mitropoliti sau episcopii eparchiote.

Art. 26. Mitropoliti, prin invoirea guvernului póte cere de la patriarhul ecumenic a hirotonii archereii titulari dupa trebuinta.

Acesti candidati de archerei se vor alege de catre sinod.

(Com. Art. 26. Mitropoliti, prin invoirea guvernului pot hirotonisi archiereii titulari, cu titluri acordate de patriarhul ecumenic.

Numerul acestora se fixeza la 5 pentru mi-

tropolia din Bucuresti si alti 5 pentru mitropolia din Iasi.)

Art. 27. Seminariile vor fi pendinte de chiriarchii, conform unei anume lege speciale.

Art. 28. Kinoviile de calugari si calugarite atern numai de puterea chiriarchului, in ceea ce priveste disciplina eclesiastica 'si datoriile lor spirituale, fara nici un amestec al puterii laice.

Art. 29. si cel din urma. Ori ce dispositiuni contrarii acestei legi sunt si reman abrogate.

(Va urmá.)

Recunoscintia dupa benefaceri.

Prin staruentia si zelulu on. d. Ioane Cretiu secr. magistratuale aici s'a colectatu in favórea ajutorarei besericeii nóstre serace, urmatóarele contriburi benevole:

Dela Il. Sale DD. consil. gub. pens. Pavelu Dunc'a 5 fl., col. pens. br. Ursu 5 fl., d. prot. I. V. Rusu 5 fl., d. pres. de trib. in Naseuda Ioane C. Florianu 3 fl., d. jude regiu aici Iosefu St. Siulutu 3 fl., d. cancel. jud. Dem. Munteanu in dóue ronduri 5 fl., d. Dr. Borcea adv. aici 2 fl., d. Dr. Const. Maniu 2 fl., Il. Sa d. cons. fiu Petru Manu 2 fl., d. capit. c. r. pens. Ioane Bradu 1 fl., d. capit. c. r. pens. Irimia Margineanu 1 fl., d. capit. c. r. de Geand'armeria Dem. Rusu 1 fl., d. direct. de scóle Vasilie Petri 1 fl., d. secr. magistr. Ioane Cretiu 1 fl., d. ingrigitoriu de padure Ioane Pandrea 1 fl., d. prof. de desemnu Ioane Constande 1 fl., dómn'a Ann'a Beu 1 fl., d. offic. fin. Ioane Poparadu 1 fl., dómn'a Victori'a Zenker 1 fl., d. negutiatoriu aici Greg. Mateiu 1 fl., d. offic. milit. pens. Alesandru Bach 1 fl., d. Ios. Bischof privatier 1 fl., d. Ionu Dumitrate servitoriu la directiunea postale 1 fl., d. Stefanu Suciú bardasiu 1 fl., d. maiestru cismariu Basiliu Cheresi 50 cr., d. offic. milit. Bas. Stoichitia 50 cr., N. N. 50 cr. sum'a 48 fl. 50 cr.

Sucris'a representantia se semte deci detória a -si esprime prin acést'a cea mai caldurósa recunoscintia atatu susu-amentitoru P. Il. domni contributori, catu si on. d. secr. magistr. Ioane Cretiu, carele in favórea ajutorarei besericeii nóstre lipsite de orce isvóre de venitu, n'a pregetatu a luá asupra-si de a collectá.

Sibiú in 15 Decembre 1872.

Dela representantia besericeii gr. cat.

Varietati.

— In cislaitani'a introducerea reformei de alegere, care se compuna senatulu imperialu dreptulu prin alegeri de prin cercurile provincieloru, ér' nu prin diete, e obiectulu celu mai încordatu, pentru ca mai tóte dietele provinciale facu oppositiuni séu celu pucinu reflexiuni in contra ei, ér' polonii Galiciani protestésa si in fakta in contra alegeriloru directe, si amenintia ér' cu parasirea senatulu imperialu. Ce priveste la Translaitania, apoi organele cislaitane vorbescu pré cu detragere asupra relei manigulari finantiale in Ungari'a, cá cum ar' avé intentiune a o relua ei amena, cá in trecutu. —

Anunciu.

Subscrisulu mi-am deschisu cancelari'a advocatiiale in Bistritia Nrulu casei 2 in piatiu vis-à-vis cu gimnasiulu langa edificiulu magistratulu.

Procesele incredintiate le voi duce la indeplinire cu acuratetia, promptitudene si onestitate.

Danila Lica,
advocatu provinciale.

„Transilvani'a“

Fóli'a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si culur'a poporulu romanu, continua a se publica si in anulu alu 6-lea alu essistentiei sale totu in Brasiovu sub redactiunea secretariulu asociatiunei G. Baritiu, in formatulu si

cu pretiurile vechi, adeca 2 fl pentru membrii 3 pentru nemembrii si 1 galbinu pentru tierile diu afora.

In nr. I din acestu anu se publica între altele, mai multe momente despre bellulu civile transilvanu din anii 1437 et 1438, una din epocela cele mai interesante, inse si mai fatali pentru tíera si mai virtosu pentru natiunea romana, epoca care e scrisa cu sange multu, preste care au cursu vali de lacrimi in cursu mai bene de patru sute de ani. Documentele destinate a reversá lumina preste mai multe parti ale istoriei nóstre se continua si in anulu acesta pana la fine. Unu articlu higienicu trage attentionea lectoriloru asupra unei carti de mare valóre a dr-ului Felix din Bucuresti.

„Transilvani'a“ cursulu an. V-lea se póte lua, cá si cursurile aniloru precedenti, cu cate 3 fl. v. a. legata usioru si se afla atatu la cancellari'a comitetulu in Sibiú, catu si in comissiune la unii librari si la redactiune. Din acestu cursu alu cincilea afora de una suta si mai bene de documente istorice insotite de esplicatiuni romanesci ne-interesara între alti articii: Istori'a revolutiunei lui Hori'a si Closca, impreuna cu alti trei articlii pragmatici in aceeasi materia.

Una dissertatiune despre romanirea, séu mai bine, neromanirea numeloru proprie, gentilitie, geografice etc., care s'au fostu inlocuita cu straine. — In contra invasiunei jidoviloru (pr 1—3). — Despre scóle de agricultura. — Pericope istorice din sec. alu 15-lea, despre Borgia si Sigismundu. — Materialu la istori'a regimentulu II rom. confinariu. — Momente din viétia lui Avramu Iancu. — Despre stricatiunea vinarsulu, dissertatiune. — Limbi universali, limb'a maghiara, limb'a romana. — Mitropolitulu Lupu. — Mitropolitulu Grigoriu. Ioanu Eliadu. — Bolinteanu. — etc. etc. Pelanga acesteia tóte lucrurile oficiali ale Comitetulu si ale adunarei gener.

— (Dlu Paulu Tanco). ascultatoriu la facultatea filosofica din Gratiu, depsue in 14 Dec. esamenele din matematica si fisica cu successu stralucitu si fú promovatu la rangulu de Dr. in filosofia. Salutamu pré dlu Tanco in sublim'a s'a cariera, pré care a pasitu; de ceriulu cá nobilele sale nisiuntie intru promoverea si desvoltarea literaturiei romane si a cultivarii poporulu romanescu, se fia incoronate cu succesele cele mai imbucuratorie. — „F.“

— „Der Osten“ mai aduce scirea, ca ministeriulu de comerciu a datu vóia lui Fridrich Müller, membrulu intreprinderii calei ferate Casiovia-oderberg, pentru lucrurile tehnice preliminaru la drumu de feru dela Sigetulu Marmatiei la calea Cernautiu Iassy preste Borsa, Birlibaba, Jacobeni, Valeaputa, Campulungu, Mazaniesci si Suceava. Naseudulu ar' castiga multu cu junctiunea la Suceava, in calea, care deschide comunicatiunea si cu Odessa.

— (Exploatari de paduri). In districtulu Naseudulu, comunele districtuali au arendatu padurile din munti la banc'a anglo-ungarica pe 80 de ani sub conditiunile urmatóre: 1 cá padurile se se manuedie dupa legile forstierice; 2 pentru fiacare jugeru folositu de padure se solvédie societatea in primii ani cate 47 fl. m. a., ér' mai tardiu si mai multu; 3 societatea se deobléga a cladi in scurtu tempu un'a cale ferata dela Clusiu la Naseudu, unde se fia curtea trenulu, si de aci la Suceava; 4 pentru, cá se se póte contu si in favórea nationalitatii, societatei se nu'i fia iertatu a aplicá alti lucratori, decatu romani si italiani. Credemu, ca Naseudenii nu voru remané afora din acea societate de exploatare, ca-ce s'ar' cai in seculi, ne fiindu si din ei catu de multi membri. —

Cursurile

la bursa in 30 Dec. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	fl.	—	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8	70 ¹ / ₂	„
Augsburg	—	—	109	25	„
Londonu	—	—	108	40	„
Imprumutulu nationalu	—	—	66	55	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	70	91	„
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79	—	„
„ „ temesiane	—	—	78	—	„
„ „ transilvane	—	—	77	—	„
„ „ croato-slav.	—	—	—	—	„
Actiunile bancai	—	—	966	—	„
„ creditulu	—	—	331	—	„